

ere" izhaja vsaki
datiran z dnevom
sistidne nedelje.
stina velja za Av-
za celo leto
me, za pol in četrt
razmerno; za Ogr-
K 50 vin. za celo
za Nemčijo stane
to leto 5 kron, za
sko pa 6 kron;
ngo inozemstvo se
ni naročnino z ozi-
na visokost poš-
Naročnino je pla-
naprej. Posamezne
seprodajajo po 6 v.
ništvo in upravo
se nahajata v
gledališko po-
stojpe št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 49

V Ptuj v nedeljo dne 3. decembra 1911.

XII. letnik.

Italijansko-turška vojna.

Laške grozovitosti.

O divjanju Lahov v Tripolisu piše neki čevalec: „V Tripolisu se je odigrala ena največjih dram svetovne zgodovine. Tisočero uboj, hekatombe starčkov, žen in otrok, v reke raztrgane človeško meso, smrad gnilobe, se je dvigal proti nebu... Vse pobiti! to bila laška parola. Krivce, nedolžne, vse! Tudi tega pa je tudi sovraštvo Arabcev proti nam brezmejno. Preveč so jih je pobilo. Že vsak dan na javnih trgih par Lahov zabode; zopet z revolverjem pod arkadami postrelili. Sem, kako se je na cesti Turek bližal temu oficirju in ga je ustrelil; potem se je obrnil proti vojakom, ki so ga seveda ustrelili. Vsak domačin joka čez enega njenega sorodnika. Videl sem nekega starega čaka, ki si je razmesaril prsa z nohti in je imel sem šest sinov; včeraj so jih Lahi v vrtni postrelili.“ Neki drugi Arabec mi je rekel: „Od štirih bratov sem jaz edini ostal; vsakega brata umorim dva Laha!“ — Zmalo ne bodoje nikdar odpustili! Včeraj sem med durmi Tripolisa, ko so me nakrat odbili vojaki, ki so streljali na sovražnika. Ob zidu sem videl sto postreljenih mrličov, prabitih na zid. Neko celo vas zamorcev in svincom in ognjem pokončali. Okoli kotlja mrano sedela je mrtva cela družina. Neko dekletce vtaknilo je glavico v kišto, da ne bi vidilo; tako je umrlo. Neki drugi otrok igral v bodečih rastlinah raste in gledal z nemi očmi proti solncu... Med jetniki v bližini se je pojavil upor. Ustaši so pomorili oficirjev — kot odgovor se je vse jetnike ubilo. Povsod mrličji. Krvavi dolg raste! Šlo bode maščevanje. Pred koncem se jokalo bode še mnogo laških mater in...“

Voda pomaga Turkom.

Vsled deževja se je pojavila okoli mesta velika povodenj. Turki so znali vodo proti nam utrdbam napeljati. Voda je uničila 300 teh utrdb in je udrla v mesto kakor da bi pelje drevesa in mrličje seboj. Mnogo ljudi je poškodovanih in mesto večidel z blagom pokrito.

Turčija ostane trdna.

Turška vlada naročila je svojim zastopnikom v inozemstvu, da naj velevlastim naznanijo, da se mora turško nadvlado v politični priznati, predno bi se moglo tamošnje razmere urediti. Turčija stobode potrebne korake za obrambo svojih pravic. — Turški prestolonaslednik pa je izjavil, da mi ne bomo borili do skrajnega konca. Mi ne moremo in ne smemo Tripolis pustiti. Tripolis mora turški ostati! Vsako drugačno sporazumljenje je nepogoče.“

Napad na generala Caneva.

„Eclair“ poroča, da je laški vrhovni poveljnik general Caneva pred par dnevi jahal skozi Tripolis, ko je iz neke hiše nakrat padlo

5 strelav. Caneva ni bil ranjen. Vojaki so takoj 6 Arabcev prijeli in ustrelili.

Turki dobivajo hrano.

Iz Tripolisa se poroča, da je pri Ain Sara brezštevilno kamel, ki prinašajo Turkom iz Ghariana hrane ter streljiva.

Slovenska kulturna sramota.

Da so klerikalci v svojem srcu zagriženi nasprotniki vsake izobrazbe in vsled tega tudi ljudske šole, je znana stvar. Najraje bi sploh sleherni knjigo na grmadi sežgali in svitlo solnce s kuto zakrili. Kër pa že šole same ne morejo več odstraniti, vpeljali bi radi zopet one čase „svetega“ konkordata, ko je bila farovška kuharica prvi gospodar v šoli in ko je veljal učitelj le za nekakega farovškega „štiffpuerja“. Še danes si domišljuje vsako revno kaplanče, da je v šoli neomejeni vladar in da mu nikdo ne sme nasproti stopiti. Zato ni čuda, da klerikalci šolske postave z nogami v blato teptajo, da jim je deca le material za politično gonjo, da se prezirljivo rogajo bednemu in ponosnemu učitelstvu, ki smatra svojo nalogo še za idealno. In kër je mnogo naših pokrajin še v klerikalni temi, kër vlada v naših dolinah še srednjeveški duh sužnosti in klečelaztva, — ni čuda, da mora učiteljski stan dostikrat biti junaški boj za svoj vpliv, za svoj obstanek in svoje pravice.

Stotero takih slučajev smo že omenili in popisali. In vedno smo stali na strani učitelstva, čeprav je bilo in je še to spodnještajersko učitelstvo večidel v nam nasprotnem političnem tabru. Tu se ravno ne gre za boj proti kulturni sramoti, v katerem mora biti vse edino, kar ima le iskrico naprednega čuta!

Ravnokar se je zgodil slučaj, ki mora gotovo v vsej javnosti povzročiti najhujše razburjenje in vznemirjenje. Ako bi imelo slovensko učitelstvo le malo bolj trdno hrbtenico, moralo bi vstati kakor en mož in združiti svoj glas v mogočni protest... Slučaj se je zgodil v sv. Marjeti na dravskem polju in sicer tako-le:

V času pred zadnjimi volitvami šla sta kaplan in nadučitelj te občine skupaj na lov. Ob tej priložnosti omenil je kaplan tudi mimogredè željo, da bi rad svoje ure verouka na šoli časovno spremenil. Več se o tej zadevi ni govorilo. Pred kratkem pa je padlo kaplanu nakrat v glavo, da je sam iz lastne volje in lastne moči to spremembo izvršil. Nekega lepega dne prišel je namreč zjutraj v razred tamošnje gdč učiteljice in je pričel meni nič tebi nič otroke izprašavati. Učiteljica povedala je pobožnemu gospodku, da ima on glasom šolskega reda zadnjo uro za verouk določeno. V odgovor pa je pričel kaplan nad učiteljico pred otroci kričati in je — nadaljeval s svojim podukom. Učiteljica se ni mogla drugače pomagati, da je šla po nadučitelja, ki je tudi kmalu z njo prišel. Nadučitelj je rekel kaplanu popolnoma mirno, da zdaj ni ura za njegov poduk. Ali bilo bi vse eno, ako bi nadučitelj to stenam ali peči pravil. Kaplan se za njegove besede ni zmenil in je nadaljeval

izpraševanje. Nadučitelj poslal je vsled tega gdč učiteljico v svoj razred, sam pa je ostal v razredu, kjer je kaplan mislil, da je neomejeni gospodar. In zdaj se je zgodil škandal, da je pričel kaplan v navzočnosti otrok nadučitelja sramotiti. Rekel mu je, da naj grè vun, da nima tukaj nič opraviti itd. Nadalje mu je zagrozil, da ga bode silo vun vrgel. Končno je kaplan celo zapovedal otrokom, da naj vstanejo in naj molijo ošenaš, da bode sveti Duh nadučitelju pamet razsvetil.

To se je zgodilo — ne v srednjem veku, ne v času konkordata, marveč zdaj v moderni dobi, leta 1911!!!

Radovedni smo, kaj bode slovensko učitelstvo storilo! Kaj bodejo slovenski listi in slovenski poslanci rekli! Kaj bode storila šolska oblast in kako bode kaznovala cerkvena oblast to nesramno pobalinstvo nadutega klerikalnega petelina... Radovedni smo na vse to in — govorili bomo še naprej!

Zobna krèma

KALODONT

Ustna voda 40

Politični pregled.

Izmenjava garnizij l. 1912. Poroča se, da bode dobil 3. vojni kòr 2 nova dunajska regimenta. 97. regiment, ki je bil od l. 1887 v Trstu, pride v Belovar odnosno v Karlovec. V Trst pa pride neki bosanski regiment.

Šolski štrajk. Na trgovski akademiji v Zagrebu je bil te dni šolski štrajk. Ko se je dijakom obljubilo, da se vpelje na zavodu drugi šolski načrt, so prišli zopet k poduku.

Pomanjkanje vagonov na državnih železnicah se bode menda vendar odpomglo. Naročilo se je 12.000 novih vagonov, ki se jih bode izdelalo tekom treh let.

Od Balkana. Turške ustaške čete so udrle v starosrbske vasi Krubica in Kamena gora ter so oplenile več hiš in jih zažgala. Prišlo je do hude borbe z domačini, v kateri je bilo mnogo oseb ubitih.

Od revolucije na Kitajskem, ki je ostala zmagovita, se poroča grozovite posameznosti. Par teh vesti naj še omenimo: V provinci Šensi se je jako veliko Evropejcev pomorilo. Istotako se je tu pomorilo 20.000 mandžuhov (pristašev vlade). — Pri Hankau se je vršila bitka, ki ni končala za nobeno stranko z zmago. Na bojišču leži čez 5.000 nepokopanih mrličov. —

Dopisi.

Sv. Trojica, Slov. gor. Kratak odgovor na zadnjo številko „Slov. Gospodarja.“ Tam pišejo, da se hočejo „posilnemci“ maščevati nad tistimi, ki niso z njimi volili, s tem da si dajo posojila intabulirati. To je grda laž, kakor navadno vse, kar „Gospodar“ od trojiških častivrednih